

Правила за управление на риска на Договорен фонд “Астра Енерджи”

съгласно чл. 36 от наредба № 44 от 20 октомври 2011 Г. за изискванията към дейността на колективните инвестиционни схеми, управляващите дружества, националните инвестиционни фондове и лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове (Наредба № 44/2011)

Настоящите правила са приети с решение от 06.12.2012 г., изменени с решение от 11.05.2017 г., решение от 27.06.2017 г., решение от 22.11.2018 г., решение от 14.12.2018 г. и решение от 12.08.2020 г. на Съвета на директорите на УД “Астра Асет Мениджмънт” АД – лицензирано управляващо дружество, което организира и управлява Договорен фонд “Астра Енерджи” съгласно Разрешение на Комисията за финансов надзор за организиране и управление на фонда № 335 - ДФ от 07.05.2013 г.

Тези правила уреждат организационната структура и нивата на отговорност по управлението на риска в управляващо дружество „Астра Асет Мениджмънт” АД, както и правилата и процедурите за установяване, оценяване, управление и наблюдение на рисковете, на които е изложен договорен фонд „Астра Енерджи” (фонд; колективна инвестиционна схема).

Съдържание

I. Основни положения	2
II. Организационна структура.....	2
III. Идентификация и измерване на рисковете, свързани с дейността и инвестициите.....	3
IV. Пазарен риск	5
V. Кредитен риск и риск на насрещната страна.....	6
VII. Риск от концентрация.....	10
VIII. Ликвиден риск	13
IX. Наблюдение и периодична оценка за съответствие на вътрешните правила за управление на риска.....	13
X. Видове деривативни финансови инструменти и свързаните с тях видове рискове	14
XI. Счетоводни процедури по управление на риска	18
XII. Административни процедури.....	20
XIII. Отчетност и разкриване на информация	21
XIV. Заключителни разпоредби	21

Правила за управление на риска на Договорен фонд "Астра Енерджи"

I. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1. Настоящите правила описват начините и моделите за идентифициране, измерване, анализ и управление на рисковете, свързани с инвестициите на ДФ „Астра Енерджи“ в съответствие с рисковия му профил.

Чл.2.

(1) Рисковият профил на договорен фонд „Астра Енерджи“ е определен в инвестиционната му политика при отчитане на изискванията за доходност на фонда. Правилата за управление на риска са част от инвестиционната политика, включваща и основните цели и ограниченията за състава и структурата на активите на ДФ „Астра Енерджи“, описана в Правилата на фонда.

(2) Инвестиционната цел на Фонда е да предостави на инвеститорите експозиция към сектора на енергийните ресурси, осигуряващ естествена защита срещу инфлацията и ниска корелация с другите основни класове активи (акции и облигации). Реализираната доходност се основава предимно на капиталови печалби при поемане на умерено до високо ниво на риск.

Чл.3.

(1) УД "Астра Асет Мениджмънт" АД идентифицира и измерва всички рискови фактори, свързани с отделните инструменти в портфейла на фонда, след което измерва общата експозиция на портфейла към тези фактори и взема решения за управление на рисковете на портфейлно ниво.

(2) При управлението на риска на ДФ „Астра Енерджи“, "Астра Асет Мениджмънт" АД, съгласно определения рисков профил на фонда, си поставя следните основни цели:

1. Поддържане на умерено до високо ниво на риск, съответстващо на инвестиционните цели за риск и доходност на ДФ „Астра Енерджи“;
2. Достигане на ефективност при хеджирането;
3. Оптимизация на инвестиционните резултати.

II. ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА

Чл.4.

(1) Организационната структура в управляващото дружество, свързана с управлението на риска, е триизмерна и включва:

1. Съвет на директорите;
2. Изпълнителен директор;
3. Служители, работещи по договор в управляващото дружество, а именно: ръководителят и останалите служители от звеното за управление на риска, ръководителят на звеното за нормативно съответствие и другите служители от звеното, във връзка с годишната проверка на процеса по управление и измерване на риска, както и главният счетоводител във връзка с наблюдение на процеса по събиране, обработване и представяне на достоверна, систематизирана и навременна информация за степента на риск, на която са изложени колективните инвестиционни схеми, управлявани от управляващото дружество.

(2) В случай на промяна на организационната структура, определена в ал.1, следва да се гарантира спазването на основния принцип за разделянето на отговорностите между служителите с цел предотвратяване конфликти на интереси.

Чл.5. Съветът на директорите има следните отговорности, свързани с управлението на риска:

1. Приема правила за управление на риска и следи за актуализирането им.
2. Определя рисковата политика на Фонда.
3. Контролира рисковите фактори за Фонда, чрез обсъждане на доклади, внесени от Изпълнителния Директор и взема решения в границите на своите правомощия.
4. Извършва периодичен ежегоден преглед на политиките и стратегиите за управление на рисковете.
5. Взема решения за кадрово, софтуерно и друго осигуряване на дейностите по управление на риска.

Правила за управление на риска на Договорен фонд "Астра Енерджи"

6. Следи за спазването на Правилата за управление на риска и участва активно в процеса на управление на риска .

Чл.6. Изпълнителният директор на Управляващото Дружество има следните отговорности, свързани с управлението на риска:

1. Организира работата по правилното и точно прилагане на приетите от Съвета на директорите правила за управление на риска.
2. Контролира спазването на определените лимити
3. Създава организация на работа, която осигурява спазването на определените лимити и ниво на риск.
4. Следи за съответствие на използваните от съответните служители процедури по измерване, наблюдение и управление на риска с приетите от Съвета на директорите вътрешнодружествени документи.
5. Взема решения за кадрово, материално-техническо и методическо осигуряване на дейностите по управление на риска.

Чл.7.

(1) Звеното по управление на риска действа независимо от другите звена в управляващото дружество, отчита се пряко пред управителния орган и има следните функции:

1. Разработва и внедрява системата за управление на риска на Фонда.
2. Изпълнява правилата и процедурите по управление на риска;
3. Гарантира съответствието с одобрената вътрешна система за ограничаване на риска на Фонда, включително с нормативно определените лимити за стойността на общата рискова експозиция и риска на насрещната страна.
4. Консултира Съвета на директорите относно определянето на рисковия профил на Фонда
5. Докладва редовно пред Съвета на директорите и на лицата, осъществяващи надзорни функции, когато е приложимо, относно:
  - 5.1. съответствието между текущото ниво на риск, на което е изложен управляваният от него Договорен Фонд и одобрените рискови профили на тази схема;
  - 5.2. съответствието на Договорен Фонд с вътрешната му система за ограничаване на риска;
  - 5.3. адекватността и ефективността на процеса за управление на риска и по-специално показващ дали са предприети подходящи коригиращи мерки в случаите, когато са констатирани недостатъци;
6. Докладва редовно пред Съвета на директорите, представяйки текущото ниво на риск, на което е изложен Фонда, и за текущите или предвиждани нарушения на ограниченията, като по този начин се осигурява предприемането на навременни и подходящи действия.
7. Извършва преглед и подпомага организацията и процедурите за оценка на извънборсовите деривативи.

(2) Служителите от звеното за управление на риска трябва да притежават подходяща квалификация за изпълнение на възложените им дейности.

(3) Управляващото дружество осигурява на постоянното звено за управление на риска съответните правомощия и достъп до цялата информация, необходими за изпълнение на функциите му по ал. 1.

III. ИДЕНТИФИКАЦИЯ И ИЗМЕРВАНЕ НА РИСКОВЕТЕ, СВЪРЗАНИ С ДЕЙНОСТТА И ИНВЕСТИЦИИТЕ

Чл.8.

(1) Процесът по установяването, управлението и наблюдаването на рисковете има за цел да намали влиянието на външните и вътрешните рискови фактори върху инвестициите, включително на рисковете, произтичащи от макроикономическата среда.

(2) Процедурите за управление на риска включват:

Правила за управление на риска на Договорен фонд "Астра Енерджи"

1. идентификация на риска;
2. оценка на риска;
3. избор на стратегия по отношение на риска;
4. избор на начини за намаление степента на риска;
5. контрол нивото на риска.

(3) Оценяването, анализът и наблюдението на рисковите фактори се извършва ежедневно от служителите в звено по управление на риска.

Чл.9. Рисковите фактори, които оказват влияние върху инвестициите, управлявани от УД са:

1. пазарен риск - възможността да се реализират загуби поради неблагоприятни изменения в цените на ценни книжа, пазарните лихвени проценти, валутни курсове и други. Компонентите на пазарния риск са:

1.1. лихвен риск - рискът от намаляване на стойността на инвестицията в дадена ценна книга поради изменение на нивото на лихвените проценти.

1.2. валутен риск - рискът от намаляване на стойността на инвестицията в дадена ценна книга или депозит, деноминирани във валута, различна от щатски долари, поради изменение на курса на обмяна между тази валута и щатския долар.

1.3. ценови риск, свързан с инвестиции в акции или други дялови ценни книжа - рискът от намаляване на стойността на инвестицията в дадена ценна книга при неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени.

2. кредитен риск – възможността от намаляване на стойността на позицията в един финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите, в които те извършват дейност;

3. операционен – възможността да се реализират загуби, свързани с грешки или несъвършенства в системата на организация, недостатъчно квалифициран персонал, неблагоприятни външни събития от нефинансов характер, включително и правен риск;

4. ликвиден риск – възможността от загуби от наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения.

5. риск от концентрация – възможността от загуба поради недостатъчна диверсификация на експозиции към емитенти, групи свързани емитенти, емитенти от един и същ икономически отрасъл или географска област или възникнал от една и съща дейност, което може да причини значителни загуби, както и рискът, свързан с големи непреки кредитни експозиции.

6. системни рискове – зависят от общите колебания в икономиката и пазарите като цяло и могат да се разделят на макроикономически, инфлационен, политически, нормативен, непредвидими събития. Управляващото дружество не може да влияе върху системните рискове, но ги отчита и се съобразява с тях.

Чл.10. (1) Управляващото Дружество, във връзка с всички рискове на които е изложен Договорния Фонд, предприема следните действия:

1. установява адекватно документирани организационни мерки, процеси и техники за измерване на рисковете, които гарантират, че рисковете, свързани с всяка позиция и нейното влияние върху общия рисков профил, са правилно измерени въз основа на точни и надеждни данни;

2. извършва при необходимост периодични бек тестове за преглед на валидността на мерките за измерване на риска, които включват прогнози и оценки, базирани на модел;

3. извършва при необходимост периодични стрес тестове и сценарийни анализи, с цел подготовка за извършване на действия в случай на настъпване на рисковете, възникващи от потенциални промени в пазарните условия, които може да повлияят неблагоприятно на Договорния Фонд.

(2) Съветът на директорите на Управляващото Дружество установява вътрешно рискови ограничителни прагове, които са на ниво 95% от ограниченията по чл. 28, ал. 1 – 15.

(3) Всяко преминаване на праговете по ал. 2 се документира от звено „Управление на риска“ и се докладва на Съвета на директорите за предприемане на коригиращи действия.

IV. ПАЗАРЕН РИСК

Чл.11. Управляващото Дружество прилага краткосрочна и дългосрочна стратегия за управление на пазарния риск, свързан с осъществяването на дейността на Фонда.

Чл.12.

(1) Управляващото Дружество измерва лихвения риск чрез изчисляването на дюрация. Дюрацията е основната мярка за чувствителността на дадена ценна книга към изменението на нивото на лихвените проценти. УД използва метода на модифицираната дюрация, за да измери лихвения риск, свързан с всяка ценна книга, базирана на лихвен процент като облигации, лихвени суапи, фючърси, базирани на лихвени проценти, и фючърси, базирани на облигации. УД прилага краткосрочна и дългосрочна стратегия за управление на лихвения риск.

(2) Дългосрочната стратегия за управление на лихвения риск включва определяне на целеви стойности на чувствителността на портфейла към изменението на нивото на лихвените проценти, съгласно инвестиционните цели и политика на Фонда.

(3) Краткосрочната стратегия включва ежеседмично определяне на чувствителността на дадена ценна книга към изменението на нивото на лихвените проценти.

Чл.13.

(1) Управляващото Дружество измерва валутния риск за всяка валута, различна от щатския долар, прилагайки краткосрочна и дългосрочна стратегия.

(2) Дългосрочната стратегия за управление на валутния риск включва измерване чрез използване на историческата волатилност на курса на съответната валута към щатския долар спрямо нетната валутна експозиция.

(3) Краткосрочната стратегия за управление на валутния риск включва следене на ефективността на предпазването от валутен риск спрямо разпоредбите на МСС 39.

Чл.14.

(1) Управляващото Дружество прилага краткосрочна стратегия за управление на ценовия риск като измерва и анализира получените резултати чрез един от приложимите за съответния пазар на ценни книжа количествени методи:

1. Историческа волатилност, измерена чрез стандартно отклонение;

2. β -коефициента към индексите на съответните пазари;

3. При невъзможност за прилагане на точка 1. и 2., УД използва стандартното отклонение на избрания индекс на регулирания пазар, на който се търгуват дадените акции като заместител при цялостния анализ на портфейлите. Показателите по тази алинея се изчисляват веднъж в месеца.

(2) Общият риск на портфейла се измерва чрез историческата волатилност на цената на дяловете/акциите, измерена чрез стандартно отклонение.

(3) Дългосрочната стратегия за управление на ценовия риск включва:

1. оценка на приложимостта и ефективността на използваните методи за измерване на ценовия риск;

2. изготвяне на предложения до Съвета на директорите на УД при установяване на необходимост от промяна на използваните методи за измерване на ценовия риск.

Чл.15. Ръководителят на звено „Управление на риска“ следи ежедневно ограниченията на инвестициите по групи финансови инструменти описани в правилата на ДФ, като по този начин осигурява спазването на определената рискова политика на ДФ по чл.5, т 2. Всяко преминаване на ограниченията по предходното изречение се документира от звеното за управление на риска и се докладва на управителните органи на управляващото дружество за предприемане на коригиращи действия.

V. КРЕДИТЕН РИСК И РИСК НА НАСРЕЩНАТА СТРАНА

Чл.16. Кредитният риск е общо рискът от намаляване на стойността на инвестицията в дадена ценна книга при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на ценни книжа, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и неочаквани събития в държавите, в които те извършват дейност.

Чл.17. Управляващото дружество разглежда три основни вида кредитен риск:

1. Контрагентен риск е рискът от неизпълнение на задълженията от насрещната страна по извънборсови сделки. Експозицията на Фонда към насрещната страна по сделка с извънборсово търгувани деривативни инструменти може да бъде намалена като се използва обезпечение, което трябва да бъде достатъчно ликвидно. Обезпечението е ликвидно, ако то може да бъде продадено на цена, която е близка до неговата оценка преди момента на извършване на продажбата.

2. Сетълмент риск е рискът, възникващ от възможността договорният фонд да не получи насрещни парични средства или финансови инструменти от контрагент на датата на сетълмент, след като той е изпълнил задълженията по дадени сделки към този контрагент. УД измерва този риск чрез стойността на всички неприключили сделки с една насрещна страна като процент от стойността на управлявания портфейл. Не се включват сделките, сключени при условие на сетълмент DVP (доставка срещу плащане) и на пазари с функциониращ клирингов механизъм.

3. Инвестиционен кредитен риск е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в дадена дългова ценна книга поради кредитно събитие при емитента на този инструмент. Кредитно събитие е обявяване в несъстоятелност, неплатежоспособност, съществена промяна в капиталовата структура, намаляване на кредитния рейтинг и др. УД извършва качествен и количествен кредитен анализ на базата на:

- 3.1.** Финансовите отчети на емитента;
- 3.2.** Капиталовата структура на емитента;
- 3.3.** Обезпечението на емисията - в случаите, когато емисията е обезпечена;
- 3.4.** Управлението и репутацията на емитента.

Чл.18. Лимитите за сделки и нивата на риск, **свързани с кредитния риск**, се одобряват и преразглеждат на тримесечие от Съвета на директорите по предложение на звено за управление на риска.

Чл.19.

(1) Управляващото дружество прилага краткосрочна и дългосрочна стратегия за управление на кредитния риск и риска на насрещната страна.

(2) Краткосрочната стратегия за управление на кредитния риск и риска на насрещната страна включва:

1. текуща и последваща оценка на кредитния риск на дълговите финансови инструменти в портфейла на Фонда чрез качествен и количествен анализ на базата на финансовите отчети на емитента, обезпечението на емисията, управлението и репутацията на емитента или използване на присъдения му външен кредитен рейтинг за целите на оценката.

2. текуща и последваща оценка на кредитния риск на насрещната страна по извънборсови сделки посредством качествен и количествен анализ на базата на финансовите отчети на контрагентите по извънборсови сделки, предоставеното обезпечението (в случай на наличие на такова), управлението и репутацията на съответния контрагент или използване на присъдения му външен кредитен рейтинг;

3. проследяване стойността и честотата на неприключилите сделки с даден контрагент;

4. ежедневен контрол на спазването на законите и приетите вътрешни лимити за концентрация към кредитен риск;

5. постоянно наблюдение на развитието и взаимовръзките между пазарите и икономиката, което улеснява идентифицирането на потенциални рискове от концентрации на кредитен риск (както на ниво група, така и на самостоятелна основа) и факторите, които ги предизвикват.

(3) Дългосрочната стратегия за управление на кредитния риск и риска на насрещната страна включва:

Правила за управление на риска на Договорен фонд "Астра Енерджи"

1. изграждане на адекватни системи за управление на информацията, които да позволяват идентифициране на концентрации на кредитен риск и риск на насрещната страна;

2. определяне на вътрешни лимити за концентрация на кредитен риск, в съответствие с инвестиционните цели и политика на Фонда, при необходимост и по преценка на звено „Управление на риска“ и звено „Управление на активи“;

3. реструктуриране на портфейла на Фонда в случаите на установен риск от влошаване платежоспособността на даден емитент или контрагент или група емитенти или контрагенти, установена прекомерна концентрация на кредитен риск и др. Портфейлът на Фонда се реструктурира по предложение на звено „Управление на риска“, съгласувано със звено „Управление на активи“.

VI. ОПЕРАЦИОНЕН РИСК

Чл.20.

(1) Оперативните рискове могат да бъдат:

1. Вътрешни – свързани с организацията на работата на Управляващото Дружество във връзка с управлението на Фонда.

2. Външни – свързани с макроикономически, политически и други фактори, които оказват и/или могат да окажат влияние върху дейността на Управляващото Дружество във връзка с управлението на Фонда.

(2) Вътрешните оперативни рискове се състоят без да се ограничават до:

1. Рискове свързани с персонал;
2. Технологичен риск.

(3) Външните оперативни рискове се състоят без да се ограничават до:

1. Риск на обкръжаващата среда;
2. Риск от физическо вмешателство.

Чл.21.

(1) Оценката на оперативните рискове свързани с дейността на Фонда се извършва от Звеното по управление на риска.

(2) Служителите, работещи в Управляващото Дружество оказват пълно съдействие на Звеното по управление на риска.

(3) Рисковете, свързани с дейността на Фонда, се оценяват с една от следните оценки:

1. нисък – когато всички рискове са покрити с адекватни контролни процедури с висока ефективност и липсват или са налице незначителни отклонения;

2. среден – когато всички рискове са покрити в известна степен с контролни процедури с недостатъчна ефективност;

3. висок – когато не всички рискове са покрити с контролни процедури и/или процедурите на предварителния контрол липсват или не действат ефективно, в резултат на което е нарушено спазването на принципите за добро управление и прозрачност.

Чл.22.

(1) Рискове свързани с персонала, това са рисковете от загуби, свързани с възможността от грешки, недобронамереност, недостатъчна квалификация, неблагоприятни изменения в трудовото законодателство.

(2) Методи за управление на рисковете свързани с персонала:

1. Ясно дефиниране на вътрешни правила относно правата и задълженията на служителите;
2. Ясно дефинирани вътрешни правила за достъп до информационните системи и бази данни на Управляващото Дружество;

Правила за управление на риска на Договорен фонд "Астра Енерджи"

3. Регулярни обучения на персонала по теми свързани с:

- 3.1. финансова теория и практика;
- 3.2. управление на риска;
- 3.3. нормативната база имащи отношение към дейността на Фонда;
- 3.4. информационни технологии и сигурност;
- 3.5. други.

4. Регулярни срещи между отделните звена на Управляващото Дружество за обмяна на опит, впечатления и препоръки, по отношение на източниците на риск и търсене на решения за управлението и минимизирането им;

5. Ежегодни събеседвания и оценка на персонала;

6. Поддържане на отворени, открити комуникации между различните звена в Управляващото Дружество.

Чл.23.

(1) Технологичен риск, това са рисковете свързани със загуби, обусловени от несъвършенството на използваните технологии - неадекватност на провежданите операции, липса на прецизност на методите на обработка на данните, ниско качество на използваните данни.

(2) Методи за управлението на технологичните рискове:

1. архивиране на информационната система на Фонда;
2. Процедура за възстановяване на работоспособността на информационната система на Фонда;
3. Организация и управление на достъпа на потребителите до информационната система на Фонда;
- 3.1. Дефиниране на различни класове информация, съхранявана в УД

3.2. Дефиниране на нива на достъп на служителите на Управляващото Дружество според длъжностната им характеристика.

Чл.24.

(1) Риск на обкръжаващата среда, това са рисковете свързани с възможните загуби, свързани с изменения в средата от нефинансов характер, в която оперира Фонда - изменения в законодателството, политически изменения, изменения в данъчната система.

(2) Методи за управление на рисковете свързани с обкръжаващата среда:

1. Поддържане на актуална база данни с нормативната регламентация, имаща отношение към дейността на Фонда;
2. Използване на външни консултанти и юридически кантори в случай на необходимост за имплементиране на нормативните изисквания спрямо дейността на Управляващото Дружество във връзка с управлението на Фонда;
3. Вземане на активно участие в публичните обсъждания по отношение планирани промени в нормативната уредба, касаеща дейността на Управляващото Дружество във връзка с управлението на Фонда.

Чл.25.

(1) Риск от физическо вмешателство – това са рисковете асоциирани със загуби, в следствие на непосредствено физическо вмешателство в дейността на Фонда – грабеж, терористичен акт, непозволено проникване в информационната система на Фонда или Управляващото Дружество.

(2) Методи за управление на риска от физическо вмешателство:

1. Сключване на договор с охранителна фирма за осъществяване на 24-часово наблюдение и контрол на помещенията, в които се намират технологичните средства и архивите на Управляващото Дружество във връзка с управлението на Фонда;
2. Профилактика на регулярна база на въведените системи за наблюдение и контрол;

Правила за управление на риска на Договорен фонд "Астра Енерджи"

3. Разработване на процедура за евакуация на служителите в случаите на непосредствено физическо вмешателство в дейността на Управляващото Дружество във връзка с управлението на Фонда;

4. Процедура за докладване на инциденти.

Чл.26. Управляващото Дружество прилага краткосрочна и дългосрочна стратегия за управление на операционния риск, свързан с осъществяването на дейността на Фонда.

(1) Дългосрочната стратегия предвижда следните принципи при развитието на управлението на операционния риск:

1. Идентифициране на основните рискови идентификатори и представянето им пред Съвета на директорите на УД.

2. Ясно разпределение на задачите и отговорностите на звената при всеки един от процесите.

3. Определяне на точките, в които са концентрирани най-много събития.

4. Усъвършенстване на организацията, създавайки ясни правила и инструкции за всеки един от процесите.

5. Изготвяне на стратегия за редуциране на риска, чрез сключване на застраховки и други механизми за прехвърляне на риска.

6. Установяване на сътрудничество със звеното за нормативно съответствие.

7. Определяне на служителите, които ще са отговорни за следене на процесите, протичащи в звената на УД, свързани с дейността на Фонда.

(2) Краткосрочна стратегия за управлението на операционния риск:

1. Основната цел на краткосрочната стратегия е определяне на насоките, които трябва да бъдат следвани за идентифициране, оценка, наблюдение, контрол и намаляване на операционния риск, свързан с дейностите на Фонда, както и определяне на организационната структура в УД, заета със създаването и практическото прилагане на системата за управление на операционния риск.

2. Идентифициране на операционния риск - за откриване и разграничаване на операционния риск от другите видове риск, УД използва подробен анализ на бизнес процесите в дружеството, както и вътрешно за всяко звено изследване, което представлява дейност по установяване на факти, спомагащи за разкриването, определянето и локализирането на източниците и концентрация на операционен риск в дейността на Фонда. Допуска се определени (малко на брой) рискове да не бъдат проследени (неидентифицирани). Поради тази причина във всяко звено е въведена процедурата по Риск и Контрол самооценка, една от целите на която е да се подобри своевременното установяване на неидентифицираните рискове.

2.1. С цел по-точно разпределяне на операционните събития по рискови класове в зависимост от първопричината за тяхното възникване, в дейността на Фонда са идентифицирани, като потенциални, четири основни рискови категории:

2.1.1. Рискове свързани с персонал - *Например:* грешки, недобронамереност, недостатъчна квалификация.

2.1.2. Технологичен риск - *Например:* неадекватност на провежданите операции, липса на прецизност на методите на обработка на данните, ниско качество на използваните данни.

2.1.3. Риск на обкръжаващата среда - *Например:* изменения в законодателството, политически изменения, изменения в данъчната система.

2.1.4. Риск от физическо вмешателство – *Например:* грабеж, терористичен акт, непозволено проникване в информационната система, природни бедствия, пожар.

2.2. Бизнес процес - Една или няколко свързани помежду си процедури или операции, които съвместно реализират определена бизнес задача и реализирането им води до конкретни резултати. С оглед постигането на по-точни резултати в оценка на операционния риск са идентифицирани следните основни бизнес процеси:

2.2.1. Управление на портфейли

2.2.2. Координация и комуникация

2.2.3. Организация и управление на продажбите и обслужване на клиенти

Правила за управление на риска на Договорен фонд "Астра Енерджи"

2.2.4. Управление на риска

2.2.5. Вътрешен контрол

2.2.6. Счетоводство на Фонда и УД

2.2.7. Управление на УД

2.2.8. Процес на регулативно и вътрешногрупово отчитане, управленска информация

2.2.9. Оценка на НСА

3. Оценка на рисковете - чрез съпоставянето на идентифицираните рискове срещу бизнес процесите в една плоскост се отчита и влиянието им върху всеки вид осъществявана дейност в УД. Така се определя и така наречената рискова зона, която е пресечната точка на риска с конкретната дейност. Там е съсредоточен операционния риск, който най-често подлежи на количествено измерване. Рискът се оценява от гледна точка на характеристиките - честота на възникване и степен на въздействие. Ръководителят на звено „Управление на риска“ съдейства на ръководителите от различните звена, като им оказва методическа помощ в процеса на определяне на рисковите зони.

4. Наблюдение на рисковете - всички операционни събития, които носят ефективна загуба, както и такива с потенциална такава, надвишаваща 500 лв. следва да се докладват на звеното по „Управления на риска“ от съответните ръководители на звена и да се регистрират в базата данни.

5. Управление/Редуциране на риска – стратегията включва прилагането на правила уреждащи организационната структура и нивата на отговорност, както и политики по управление на рисковете, конкретизирани във вътрешните за УД документи – „Правила за управление на риска“ на УД "Астра Асет Мениджмънт" АД и „Правила за вътрешната организация и вътрешния контрол“ на УД "Астра Асет Мениджмънт" АД.

Чл.27. Ръководителите на звена с помощта на звеното по Управление на риска могат да извършват по-задълбочени анализи на рисковите фактори, както и да определят нови методи за управлението / редуцирането им, които не противоречат на вътрешните правила на УД.

VII. РИСК ОТ КОНЦЕНТРАЦИЯ

Чл.28.

(1) Управляващото дружество не може да инвестира повече от 5 на сто от активите на Фонда в прехвърляеми ценни книжа или в инструменти на паричния пазар, издадени от едно лице.

(2) Управляващото дружество не може да инвестира повече от 20 на сто от активите на Фонда във влогове в едно лице по чл. 38, ал. 1, т. 6 от ЗДКИСДПКИ.

(3) Рисковата експозиция на Фонда към насрещната страна по сделка с деривативни финансови инструменти, търгувани на извънборсови пазари, не може да надхвърля 10 на сто от активите, когато насрещната страна е кредитна институция по чл. 38, ал. 1, т. 6 ЗДКИСДПКИ, а в останалите случаи - 5 на сто от активите.

(4) Управляващото дружество може да инвестира до 10 на сто от активите на Фонда в прехвърляеми ценни книжа или в инструменти на паричния пазар, издадени от едно лице, само при условие че общата стойност на инвестициите в лицата, във всяко от които са инвестирани повече от 5 на сто от активите на Фонда, не надвишава 40 на сто от активите на колективната инвестиционна схема. Ограничението по изречение първо не се прилага относно влоговете в кредитни институции, върху които се осъществява пруденциален надзор, както и към сделките с извънборсово търгувани деривативни финансови инструменти с тези институции.

(5) Общата стойност на инвестициите по ал. 1 - 3 в прехвърляеми ценни книжа или инструменти на паричния пазар, издадени от едно лице, влоговете при това лице, както и експозицията към същото лице, възникнала в резултат на сделки с извънборсово търгувани деривативни финансови инструменти, не трябва да надвишава 20 на сто от активите на Фонда.

(6) (Доп. с реш. на СД от 12.08.2020 г.) Управляващото дружество може да инвестира до 35 на сто от активите на Фонда в прехвърляеми ценни книжа и инструменти на паричния пазар, издадени от едно лице, ако ценните книжа и инструментите на паричния пазар са издадени или гарантирани от Република

Правила за управление на риска на Договорен фонд "Астра Енерджи"

България, от друга държава членка, от техни регионални или местни органи, от трета държава или от публична международна организация, в която членува поне една държава членка. Прехвърляемите ценни книжа и инструментите на паричния пазар по тази точка на се вземат предвид за целите на ограничението по ал. 4.

(7) (Изм. с реш. на СД от 12.08.2020 г.) Управляващото дружество може да инвестира до 25 на сто от активите на Фонда в облигации, издадени от кредитна институция със седалище в държава членка, която подлежи на надзор с цел защита на притежателите на облигации, включително на изискването набраните от емисията облигации средства да бъдат инвестирани в активи, които през целия период на емисията осигуряват покритие на претенциите във връзка с облигациите и които в случай на несъстоятелност на емитента да бъдат използвани приоритетно за изплащане на задълженията към притежателите на облигации. Общата стойност на инвестициите по изречение първо, надхвърлящи ограничението по ал. 1 за експозиции към един емитент, не може да надхвърля 80 на сто от активите на колективната инвестиционна схема. Облигациите по тази точка не се вземат предвид за целите на ограничението по ал. 4.

(8) (Изм. с реш. на СД от 12.08.2020 г.) Инвестиционните ограничения по ал. 1 - 7 не могат да бъдат комбинирани. Общата стойност на инвестициите на Фонда в прехвърляеми ценни книжа или инструменти на паричния пазар, издадени от едно лице, влоговете при това лице, както и експозицията към същото лице, възникнала в резултат на сделки с деривативни финансови инструменти съгласно ал. 1 - 7, не може да надвишава 35 на сто от активите му.

(9) Дружествата, включени към една група за целите на съставяне на консолидиран финансов отчет съгласно признатите счетоводни стандарти, се разглеждат като едно лице при прилагане на ограниченията по ал. 1- 8.

(10) Общата стойност на инвестициите в прехвърляеми ценни книжа или инструменти на паричния пазар, емитирани от дружествата в една група, не може да надвишава 20 на сто от стойността на активите на Фонда.

(11) Договорният Фонд не може да придобива повече от:

1. десет на сто от акциите без право на глас, издадени от едно лице;
2. десет на сто от облигациите или други дългови ценни книжа, издадени от едно лице;
3. двадесет и пет на сто от дяловете на една и съща колективна инвестиционна схема или друго предприятие за колективно инвестиране, което отговаря на чл. 4, ал. 1 ЗДКИСДПКИ;
4. десет на сто от инструментите на паричния пазар, издадени от едно лице.

(12) Ограниченията по ал. 11, т. 2 - 4 не се прилагат, когато в момента на придобиване на посочените инструменти колективната инвестиционна схема не може да бъде изчислена брутната сума на дълговите ценни книжа, на инструментите на паричния пазар или нетната стойност на емитираните ценни книжа.

(13) (Изм. с реш. на СД от 12.08.2020 г.) Управляващото дружество може да инвестира не повече от 10 на сто от активите на Фонда в дялове на една и съща колективна инвестиционна схема или друго предприятие за колективно инвестиране по чл. 38, ал. 1, т. 5 от ЗДКИСДПКИ, независимо дали е със седалище в държава членка или не.

(14) (Изм. с реш. на СД от 12.08.2020 г.) Общият размер на инвестициите в дялове на предприятия за колективно инвестиране, различни от колективна инвестиционна схема, , не може да надхвърля 30 на сто от активите на Фонда.

(15) (реш. на СД от 27.06.2017 г.) При сключване на репо сделки рисковата експозиция на Фонда към всяка отделна насрещна страна не може да надхвърля 10 на сто от активите му, когато насрещната страна е банка по чл. 38, ал. 1, т. 6 ЗДКИСДПКИ и 5 на сто от активите в останалите случаи.

(16) (реш. на СД от 27.06.2017 г.) Рисковата експозиция на Фонда към насрещна страна в резултат на сделки с извънборсово търгувани деривативни инструменти и техники за ефективно управление на портфейл се включва при изчисляването на праговете по чл. 45 и 46 ЗДКИСДПКИ. Всички активи, получени от Фонда в резултат на използване на техники за ефективно управление на портфейла, се разглеждат като обезпечение и отговарят на критериите по т. 1.

1. В случаите, когато за Фонда се извършват сделки с извънборсови финансови деривати и се използват техники за ефективно управление на портфейла, всяко обезпечение, използвано за намаляване

Правила за управление на риска на Договорен фонд "Астра Енерджи"

на рисковата експозиция към насрещната страна, по всяко време отговаря на следните критерии, както са определени в Насоките за компетентните органи и дружествата, управляващи ПКИПЦК:

1.1. ликвидност - всяко обезпечение, което не е получено в парични средства, има висока ликвидност и се търгува на регулиран пазар или в многостранна търговска система с прозрачно определяне на цените, така че да може да бъде продадено бързо на цена, близка до остойността преди продажбата. Полученото обезпечение също спазва разпоредбите на член 56 от Директивата относно ПКИПЦК;

1.2. оценяване - полученото обезпечение се оценява най-малко един път на ден и активи, показващи голяма променливост на цената, не се приемат като обезпечение, освен ако не са предвидени достатъчно консервативни равнища на евентуални загуби;

1.3. качество на емитента - полученото обезпечение е с високо качество;

1.4. корелация - обезпечението, получено от Договорния фонд, е издадено от субект, който е независим от насрещната страна и от който се очаква да не проявява силна зависимост от резултатите от дейността ѝ;

1.5. диверсификация на обезпечението - обезпечението е достатъчно диверсифицирано по отношение на държавите, пазарите и емитентите. Критерият за достатъчна диверсификация по отношение на концентрацията на емитенти е изпълнен, ако Договорния фонд получава от насрещната страна на техниките за ефективното управление на портфейла и сделките с извънборсови финансови деривати кошница на обезпечение, като рискът за даден емитент не надхвърля 20 % от нетната стойност на активите му. Когато Договорния фонд е изложен на риск с различни насрещни страни, различните кошници на обезпечение се събират при съблюдаване на максималния риск от 20 % за всеки отделен емитент;

1.6. рисковете, свързани с управлението на обезпечението, като оперативните и правните рискове, са идентифицирани, управлявани и смекчени посредством процеса на управление на риска;

1.7. при прехвърляне на дял полученото обезпечение се държи от Депозитаря на Фонда. При други видове споразумения за обезпечение същото може да се държи от попечител—трета страна, който е обект на пруденциален надзор и който не е свързан с емитента на обезпечението;

1.8. Фонда може да пристъпи към изпълнение върху полученото обезпечение по всяко време без позоваване на насрещната страна или одобрение от нея;

1.9. непаричното обезпечение не може да се продава, реинвестира или залага;

1.10. паричното обезпечение може само да бъде:

а) вложено на депозит в лице по чл. 38, ал. 1, т. 6 ЗДКИСДПКИ;

б) инвестирано във висококачествени държавни ценни книжа;

в) използвано за целите на обратни репо сделки, при условие че сделките са с кредитни институции, които са обект на пруденциален надзор, и че Фонда може по всяко време да получи обратно пълната парична сума заедно с дължимите лихви;

г) инвестирано в краткосрочни фондове на паричния пазар.

2. Паричното обезпечение по т. 1, 1.10. се инвестира, като се спазват принципите за диверсификация, приложими към непаричното обезпечение.

3. Фонда може да надвиши ограничението по т. 1, 1.5., ако обезпечението е в различни прехвърлими ценни книжа и инструменти на паричния пазар, издадени от някое от лицата по чл. 38, ал. 1, т. 9, буква "а" ЗДКИСДПКИ при спазване на изискванията по чл. 47, ал. 4 ЗДКИСДПКИ.

4. В случаите по т. 3 Фонда определя държавите членки, регионалните или местните органи или публичните международни организации, емитиращи или гарантиращи ценни книжа, които те могат да приемат като обезпечение, което може да надхвърля 20 на сто от нетната стойност на активите ѝ, като оповестява това обстоятелство в своя проспект.

5. Ако Фонда получава обезпечение за не по-малко от 30 на сто от своите активи, УД се задължава да разработи и прилага политика, която да гарантира извършване на стрес-тестовите при нормални и при извънредни условия на ликвидност, така че да се даде възможност на Фонда да оцени ликвидния риск, свързан с обезпечението.

6. Политиката за стрес тестове на ликвидността съдържа следните основни елементи:

Правила за управление на риска на Договорен фонд "Астра Енерджи"

а) разработен е анализ на сценарий за стрес тест, включително калибриране, сертифициране и анализ на чувствителността;

б) емпиричен подход към оценката на въздействието, включително бектестове на оценките на ликвидния риск;

в) честота на отчитане и праг (прагове) на допустимост на ограничението/загубата;

г) мерки за намаляване на загубата, включително политика за предвиждане на евентуални загуби и защита против риска от несъответствие.

7. Фонда има въведена ясна политика за предвиждане на евентуални загуби, съобразена с всеки вид активи, получени като обезпечение. При разработването ѝ Фонда отчита характеристиките на активите, като кредитно състояние или променливост на цените, както и резултатите от стрес тестовете, извършени в съответствие с т. 5. Тази политика е документирана и обосновава всяко решение за предвиждане на конкретна евентуална загуба или за непредвиждане на такава по отношение на даден вид активи.

8. Управляващото дружество прилага за Фонда политики на обезпечение и реинвестиране на паричното обезпечение. Политиката на обезпечение включва допустимите видове обезпечение, необходима степен на обезпечение и начините за предвиждане на евентуални загуби, докато политиката на реинвестиране регламентира инвестирането на парично обезщетение, отчитайки рисковете, свързани с изпълнението ѝ.

(17) (предишна ал. 16, реш. на СД от 27.06.2017 г., изм. с реш. на СД от 12.08.2020 г.) Ограниченията съгласно ал. 1-14, не се прилагат, когато се упражняват права на записване, произтичащи от прехвърляеми ценни книжа и инструменти на паричния пазар, които са част от активите на Фонда.

Чл.29.

(1) (реш. на СД от 11.05.2017 г.) При нарушение на инвестиционните ограничения по причини извън контрола на Управляващото дружество или в резултат на упражняване на права за записване, то приоритетно чрез сделки за продажба привежда активите на Фонда в съответствие с инвестиционните ограничения, като отчита интересите на притежателите на дялове в срок до шест месеца от възникване на нарушението. Управляващото дружество е длъжно в 7-дневен срок от извършване на нарушението да уведоми Комисията, като предостави информация за причините за възникването на нарушението и предприетите мерки за отстраняването му.

(2) С цел редуциране на риска от концентрация, Управляващото Дружество ежедневно следи за спазването на посочените в този раздел инвестиционни ограничения относно портфейла на Фонда.

VIII. ЛИКВИДЕН РИСК

Чл.30.

(1) Управляващото дружество анализира ликвидния риск на база исторически данни за входящи и изходящи парични потоци, свързани с дейността на Фонда.

(2) Анализът по ал. 1 служи за определяне на минималния праг от пари и парични еквиваленти в портфейла на Фонда.

(3) Фондът е длъжен да инвестира в ликвидни прехвърляеми ценни книжа и други ликвидни финансови активи, както и да поддържа такава структура на активите и пасивите, която да му позволява да изпълнява във всеки момент задълженията си по обратното изкупуване на дялове.

(4) Управляващото дружество управлява ликвидния риск съгласно Правилата за управление на ликвидност. Правилата посочват принципите и методите на управление, както и правата и задълженията на лицата, отговорни за управлението, отчетността и вътрешния контрол върху ликвидността.

IX. НАБЛЮДЕНИЕ И ПЕРИОДИЧНА ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ НА ВЪТРЕШНИТЕ ПРАВИЛА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Чл.31. Управляващото дружество задължително оценява рисковете, свързани с портфейла на договорния фонд, използвайки данни за фиксиран период от време (напр. месец, година и т.н.), като актуализира входящите данни на дневна база.

Правила за управление на риска на Договорен фонд "Астра Енерджи"

Чл.32.

(1) (Изм. с реш. на СД от 22.11.2018 г.) Звеното за нормативно съответствие извършва проверка на процеса по управление и измерване на риска, която включва най-малко проверка на:

1. пълнотата на документацията, свързана с правилата по управление на риска и организацията на звеното за управление на риска;

2. отчитането на оценките на риска в ежедневното управление на риска и целостта на управленската информационна система;

3. процеса на одобрение на методите и системите за оценка на риска;

4. обхвата на основните рискове и утвърждаване на всички съществени промени в процеса на измерване на риска;

5. точността и пълнотата на данните за позициите, точността и уместността на допусканията за волатилност и корелация, както и точността на оценката и изчисленията за чувствителност към риск;

6. съвместимостта, навременността и надеждността на източниците на данни, включително независимостта на информационните източници;

7. резултатите от тестовете за валидност и точност на използваните методи.

(2) (Изм. с реш. на СД от 22.11.2018 г.) Звеното за нормативно съответствие следва да изготвя и представя на висшето ръководство до 10-о число на месеца, следващ всяко шестмесечие, доклад за дейността на звеното за посочения период. В доклада по изречение първо се посочват констатираните рискове, непълноти и несъответствия, когато такива са налице, както и предприетите мерки за отстраняването им.

(3) (реш. на СД от 14.12.2018 г.) Звеното за нормативно съответствие докладва незабавно в писмена форма на Съвета на Директорите при откриване на грешки, нередности, неправилна употреба, измами или злоупотреба във връзка с дейността на Фонда.

X. ВИДОВЕ ДЕРИВАТИВНИ ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ И СВЪРЗАНИТЕ С ТЯХ ВИДОВЕ РИСКОВЕ

Чл.33.

(1) Управляващото дружество сключва сделки с деривативни инструменти от името на Фонда:

1. с инвестиционна цел, съобразно инвестиционната политика и рисковия профил на Фонда, определени в Правилата му;

2. с цел управление на риска – за хеджиране срещу пазарен и кредитен риск;

(2) (Изм. с реш. на СД от 22.11.2018 г.) Управляващото дружество сключва за сметка на Фонда (като купувач или продавач) само деривативни договори, които отговарят на следните критерии:

1. деривативни инструменти, включително еквивалентни на тях инструменти, задълженията по които могат да бъдат изпълнени чрез парично плащане, търгувани на регулирани пазари по чл. 38, ал. 1, т. 1 - 3 от ЗДКИСДПКИ и/или деривативни финансови инструменти, търгувани на извънборсови пазари, при условие за деривативните финансови инструменти, търгувани на извънборсови пазари, че:

1.1. базовите им активи са ценни книжа, финансови индекси, лихвени проценти, валута или валутни курсове, в които Фонда може да инвестира съгласно инвестиционната си политика, определена в Правилата на Фонда;

1.2. насрещната страна по сделката с тези деривативни финансови инструменти е институция – предмет на пруденциален надзор, и отговаря на изисквания, одобрени от комисията по предложение на заместник-председателя на КФН;

1.3. са обект на надеждна и подлежаща на проверка ежедневна оценка и във всеки момент по инициатива на Договорния Фонд могат да бъдат продадени, ликвидирани или закрити чрез офсетова сделка по справедлива стойност.

Чл.34. Деривативните финансови инструменти, в които Управляващото Дружество инвестира за сметка на Фонда са:

Правила за управление на риска на Договорен фонд “Астра Енерджи”

1. лихвени фючърси, фючърси върху лихвени индекси, фючърси върху облигации, валутни фючърси, фючърси върху акции, фючърси върху борсово търгувани стоки и суровини - до 40 на сто от активите на Фонда

2. договори за форуърдни курсове – до 40 на сто от активите на Фонда

3. форуърдни ангажименти за покупка или продажба на дългови инструменти – до 10 на сто от активите на Фонда

4. опции върху лихвени проценти – до 10 на сто от активите на Фонда

5. опции върху дългови инструменти – до 10 на сто от активите на Фонда

6. опции върху акции – до 20 на сто от активите на Фонда

7. опции върху фючърси – до 40 на сто от активите на Фонда

8. опции върху суапове – до 20 на сто от активите на Фонда

9. опции върху валутни курсове – до 30 на сто от активите на Фонда

10. варианти върху дългови инструменти – до 10 на сто от активите на Фонда

11. варианти върху акции – до 20 на сто от активите на Фонда

12. суапове – до 40 на сто от активите на Фонда

Чл.35.

(1) Основните рискове по посочените в предходния член деривативни финансови инструменти са свързани с рисковете характерни за базовите инструменти, въз основа на които са конструирани. Основните рискове, характерни за посочените деривативни инструменти, са следните:

1. Пазарен риск – рискът от промяна в стойността на деривативните инструменти в резултат на промяна в лихвените проценти, цените на ценните книги, стойностите на индексите или валутните курсове, служещи като базови инструменти, въз основа на които са конструирани. Основните видове пазарен риск, характерни за посочените деривативни финансови инструменти са **ценовият, лихвеният и валутният**, описани в Раздел III от настоящите правила. Пазарният риск на хеджиращите инструменти се разглежда в съвкупност с риска на хеджираната позиция в портфейла. Определянето на пазарния риск на хеджиращите инструменти се прави във връзка със структурирането на хеджиращите сделки и поддържане на ефективен хедж.

2. Кредитен риск на насрещната страна – Рискът от загуби, който възниква поради невъзможност на длъжника да изпълни задълженията си по сключения договор. Този риск е значително по-висок при извънборсовите деривати (OTC Derivatives), тъй като сетълмента по сделката се урежда директно с насрещната страна. Значително по-нисък е кредитният риск при борсовите контракти, тъй като клиринговата къща играе ролята на насрещна страна по сделката, а контрагентите са задължени да поддържат минимално-изискуеми средства по маржин сметка в клиринговата къща, гарантиращи извършването на дължимото плащане.

3. Сетълмент риск – кредитният риск, който носят контрагентите по сделката през периода на сетълмента. Този риск е значително по-висок при търговията с инструменти на извънборсовите пазари. С цел намаляване на този риск, страните по сделката могат да сключат двустранно споразумение за нетиране, което позволява нетиране на плащанията, без да се извършва реална покупко-продажба на базовите инструменти.

4. Ликвиден риск - риск от загуби, поради невъзможност Договорния фонд да заеме или да прекрати дадена позиция в случай на неблагоприятни и неочаквани пазарни изменения, без това да окаже съществено негативно влияние върху стойността на деривативния инструмент. Деривативните договори, сключени на извънборсов пазар (OTC пазар) са значително по-нисколиквидни от борсовите деривативни инструменти.

5. Базисен риск при фючърсни договори – вероятност за разширяване на спреда между пазарната и фючърсната цена на базовия инструмент, която възниква в случаите, когато характеристиките на хеджиращия инструмент се различават от тези на позицията, която се хеджира.

6. Риск на лостовия ефект (ливъридж) – Възможността за ливъридж или финансиране на определен процент от инвестицията със заемни средства, поражда риск от загуба на сума, надхвърляща инвестицията в съответния деривативен инструмент.

Правила за управление на риска на Договорен фонд "Астра Енерджи"

(2) Общата рискова експозиция, възникваща в резултат на сделки с деривативни финансови инструменти, следва да не надвишава нетната стойност на активите на Фонда.

(3) Общата рискова експозиция за основните видове деривативни финансови инструменти се определя въз основа на пазарната и справедлива цена на деривативните инструмент, отчитайки текущата стойност на базовите активи, рискът на насрещната страна по сделката, показателите за бъдещи пазарни изменения и времето, необходимо за закриване на позициите.

(4) УД прилага метода на поетите задължения последователно към всички позиции в деривативни финансови инструменти, включително и за вградените деривативни инструменти, независимо дали те се използват като част от общата инвестиционна политика на колективната инвестиционна схема за целите на намаляване на риска или за целите на ефективното управление на портфейла.

(5) При прилагането на метода на поетите задължения за изчисляване на общата рискова експозиция на колективна инвестиционна схема стойността на всяка позиция в деривативен финансов инструмент се приравнява на пазарната стойност на еквивалентна позиция в базовия актив на този деривативен инструмент. Изчисленията за съответните деривативни инструменти се извършват по следния начин:

1. фючърси:

1.1. фючърси върху лихвени индекси – пазарна стойност на базовия актив, т.е. – брой на контрактите * номинал * нивото на индекса;

1.2. фючърси върху облигации - пазарна стойност на базовия актив, т.е. – брой на контрактите * номинал * пазарна цена на "cheapest-to-deliver" облигация претеглена с фактора на конверсия;

1.3. лихвени фючърси - брой контракти * номинал;

1.4. валутни фючърси – брой контракти * номинал;

1.5. фючърси върху акции – брой контракти * множител * пазарна цена на базовата акция.

2. форуърди:

2.1. договори за форуърдни курсове – главница (т.е. пазарна стойност на базовия актив) на форуърдния договор;

2.2. форуърдни ангажименти за покупка или продажба на дългови инструменти - главница (т.е. пазарна стойност на базовия актив) на форуърдния договор;

2.3. валутен форуърд – главница в съответната валута.

3. опции:

3.1. опции върху акции – пазарна цена на базовия актив, претеглена с делтата на опцията , т.е. - брой контракти (договори) * брой акции в един контракт * цена на акция * делта;

3.2. опции върху дългови инструменти - пазарна цена на базовия актив, претеглена с делтата на опцията, т.е. – главница * цена на облигацията * делта;

3.3. опции върху лихвени проценти - главница * делта;

3.4. валутни опции – главница в съответната валута*делта.

4. варианти:

4.1. варианти върху акции - пазарна цена на базовия актив, претеглена с делтата на варианта , т.е. - брой контракти (договори)*, брой акции * цена на акция * делта;

4.2. варианти върху дългови инструменти - пазарна цена на базовия актив, претеглена с делтата на варианта, т.е. – главница * цена на облигацията * делта;

5. лихвен суап – номинал на договора (фиксираната страна);

6. CDS:

6.1. при покупка на протекция – пазарна стойност на базовия актив;

6.2. при продажба на протекция – по-високата стойност измежду пазарната стойност на базовия актив и номиналната стойност на базовия актив.

(6) Определянето на общата рискова експозиция включва:

Правила за управление на риска на Договорен фонд "Астра Енерджи"

1. Изчисляване на експозицията, възникнала от всеки отделен деривативен инструмент.

2. Идентифициране на споразуменията за нетиране или хеджиране. За всяко нетиране или хеджиране се изчислява нетна експозиция както следва:

2.1. брутната експозиция е равна на сумата от експозициите към отделните финансови деривативни инструменти след отчитане на нетирането;

2.2. ако споразумението за нетиране или хеджиране се отнася за позиции в ценни книжа, пазарната стойност на ценните книжа може да се използва за нетиране на брутната експозиция;

2.3. абсолютната стойност на резултата от калкулацията е равна на нетната експозиция.

3. Общата рискова експозиция е равна на сумата от:

3.1. абсолютната стойност на експозицията по всеки отделен деривативен инструмент, участващ в нетиращи или хеджиращи споразумения;

3.2. абсолютната стойност на нетната експозиция, получена след отчитане на нетиращите и хеджиращите споразумения.

(7) При изчисляване на общата рискова експозиция на ДФ, Управляващото Дружество може да вземе предвид споразумения за нетиране и хеджиране, ако тези споразумения не пренебрегват очевидни и съществени рискове и водят до явно намаляване на рисковата експозиция.

(8) Нетиране може да се извърши между: деривативни финансови инструменти конструирани върху един и същ базов инструмент, независимо от датата на техния падеж; позиции в ценни книжа (акции, облигации и др.) и деривативни финансови инструменти с базов актив съответните ценни книжа.

(9) За да се възползва от възможността за намаляване на общата си рискова експозиция, УД следва да докаже, че цената на хеджирания и хеджиращия инструмент винаги се движат в противоположна посока и демонстрират силна отрицателна корелация, независимо от пазарните условия.

(10) Ако използването на деривативни финансови инструменти не създава допълнителен риск за ДФ, базовата експозиция не се включва в изчисляването на задължението.

(11) При използване на метода на поетите задължения споразуменията за временно заемане на средства, сключени от името на колективната инвестиционна схема, съгласно чл. 27 ЗДКИСДПКИ не се включват при изчисляването на общата рискова експозиция.

(12) Методи за оценка на рисковете, свързани с инвестиции в деривативни финансови инструменти:

1. **Пазарен риск** – лихвеният, валутният и ценовият риск на базовите инструменти се измерват въз основа на описаните в Раздел IV количествени методи. За оценка чувствителността на цената на опциите и вариантите към различните рискови фактори, определящи цената им, се използват следните измерители:

1.1. **Делта** – изменението стойността на опцията/варианта в резултат на промяната в цената на базовия актив.

1.2. **Тита** – изменението в стойността на опцията с приближаване на датата на падежа, при константни други фактори;

1.3. **Вега** – изменението в стойността на опцията спрямо промяната на волатилността.

2. **Базисен риск** – експозицията към базисен риск се измерва чрез разликата между текущата стойност на базовия актив и договорената му фючърсна цена.

3. **Кредитен риск** на насрещната страна – измерва се чрез пазарната стойност на вземането от съответния контрагент.

4. **Сетълмент риск** – измерва се чрез пазарната стойност, предмет на сетълмент по сделката.

5. **Риск на лостовия ефект** – измерва се с пазарната стойност на % ливъридж, договорен по сделката.

6. **Ликвиден риск** – измерва се чрез следната методика:

6.1. $\text{Max loss} = W * S * 1/2$, където :

6.1.1. W е пазарната стойност на деривативния инструмент,

Правила за управление на риска на Договорен фонд "Астра Енерджи"

6.1.2. S е спредът между цена продава и купува, разделен на средната цена, и се изчислява по следната методика

$$S = \frac{[P(ask) - P(bid)]}{P(mid)}$$

(13) Общата стойност на експозицията на Фонда, свързана с деривативни финансови инструменти, не може да бъде по-голяма от нетната стойност на активите ѝ. Когато прехвърляеми ценни книжа или инструменти на паричния пазар съдържат вграден деривативен инструмент, експозицията на Фонда към този деривативен инструмент се взема предвид при изчисляването на общата експозиция по предходното изречение.

Ако колективната инвестиционна схема прилага техники и инструменти за ефективно управление на портфейла по чл. 42 ЗДКИСДПКИ, включително споразумения за обратно изкупуване, с цел създаване на допълнителен левъридж или излагане на пазарен риск, при изчисляване на общата рискова експозиция на ДФ управляващото дружество взема предвид и тези сделки.

При инвестиране в деривативни инструменти, Управляващото Дружество спазва ограничението по чл. 28, ал. 8 - 10 от настоящите Правила и при условие че експозицията към базовите активи общо не надхвърля инвестиционните ограничения по чл. 28, ал. 1 – 10 от настоящите Правила.

Когато Фондът инвестира в деривативни финансови инструменти, базирани на индекси, тези инструменти не се комбинират за целите на инвестиционните ограничения по чл. 28, ал. 1 – 10 от настоящите Правила.

За целите на настоящата алинея рисковете свързани с експозицията в деривативни финансови инструменти се изчисляват, като се вземат предвид текущата стойност на базовите активи, рискът на насрещната страна по сделката с деривативния финансов инструмент, бъдещите колебания на пазара, както и необходимият период от време за закриване на позицията..

(14) Управляващото дружество изчислява общата рискова експозиция на Договорния Фонд по ал. 2 най-малко един път дневно.

(15) (нова, реш. на СД от 22.11.2018 г.) Методи за измерване на ефективността на хеджирането съгласно МСС 39:

1. $HE = \Delta FVd / \Delta Fvhi$

2. $HE = \Delta FVhi / \Delta FVd$

където

HE - коефициент на ефективността на хеджиране

ΔFVd - изменение в справедливата стойност на хеджиращия инструмент

$\Delta FVhi$ - изменение в справедливата стойност на хеджираната позиция

Хеджирането се оценява като високо ефективно когато процентът е в рамките на 80 – 125 на сто.

XI. СЧЕТОВОДНИ ПРОЦЕДУРИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Чл.36. Основна цел на счетоводните процедури е адекватното събиране, обработване и представяне на достоверна, систематизирана и навременна информация за степента на риск, на която са изложени колективните инвестиционни схеми, управлявани от управляващото дружество.

Чл.37. Своевременното и вярно представяне пред Съвета на директорите на информацията за степента на изложеност на риск е предпоставка за недопускане на концентрация на рисковете и понасяне на финансови загуби.

Правила за управление на риска на Договорен фонд "Астра Енерджи"

Чл.38. Счетоводните процедури трябва да осигуряват всеобхватност на стопанските процеси, като по този начин се минимизира рискът от загуба и изкривяване на информацията за моментното състояние на колективните инвестиционни схеми, управлявани от управляващото дружество.

Чл.39. Счетоводните процедури трябва да осигуряват подходящо структуриране на финансово-счетоводната информация за целите на управление на рисковете от управляващото дружество. Това се постига чрез детайлизиране и адекватно групиране на информацията от първичните счетоводни документи, на базата на индивидуалния сметкоплан и специализирано програмно осигуряване.

Чл.40. За осъществяване на целите на счетоводните процедури за управление на рисковете е необходимо съгласуваност с всички звена в управляващото дружество.

Чл.41. Предпоставките за правилното прилагане на счетоводните процедури са следните:

1. Спазване на одобрените от Съвета на директорите на „Астра Асет Мениджмънт“ АД счетоводни политики, изработени в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети;

2. Вярно, точно и своевременно осчетоводяване на стопанските процеси;

3. Осигуряване на необходимия информационен поток към счетоводното звено;

4. Навременност на подаваната към счетоводното звено информация;

5. Структуриране на индивидуалния сметкоплан за целите на получаване на необходимата счетоводна информация;

6. Активно взаимодействие на счетоводното звено с звеното по управление на риска и другите звена на управляващото дружество за получаване на вярна и навременна информация за степента на изложеност на риск;

7. Наличие на програмни продукти, целящи автоматизиране на процесите, систематизиране на информацията, постъпването на първичните документи и надеждното им архивиране;

8. Организационна структура на счетоводното звено в съответствие с нуждите на управляващото дружество, при ясно определени права, отговорности и нива на достъп до информацията;

9. Ежедневно осчетоводяване на всички операции, както и преценка на ценните книжа в портфейлите на колективни инвестиционни схеми, управлявани от управляващото дружество, съобразно нормативните изисквания и възприетата счетоводна политика;

10. Ежедневно предоставяне на други звена, както и на ръководството на управляващото дружество, при необходимост, на информация, необходима за анализ и оценка на рисковете. Ежедневно изготвяне на Енерджи и аналитична оборотна ведомост и активно участие при изготвяне на ежедневните справки;

11. Предвиждане на коригиращи действия при допускане на грешки от различно естество в счетоводното звено;

12. Възможност за контрол на дейността от звеното за нормативно съответствие и Съвета на директорите на управляващото дружество;

13. Надеждно съхраняване на хартиените носители на информация чрез осигуряването на подходящи помещения за това.

Чл.42. Управляващото дружество определя източниците на ценова информация, данните от които ще се ползват за ежедневна и/или ежемесечна преценка на позициите в портфейла на колективни инвестиционни схеми, управлявани от управляващото дружество, както и отговорните за това служители.

Чл.43. Източници на цени са регулираните пазари на ценни книжа – Българската фондова борса и чуждестранните регулирани пазари, на които се търгуват притежаваните ценни книжа.

Чл.44. Източници на котировки могат да бъдат признати световни информационни агенции като REUTERS и BLOOMBERG. За оценка на българските държавни ценни книжа могат да се ползват котировки от първични дилъри, като в този случай се изисква да се определят дилърите и отговорните лица за събиране и обработка на информацията.

Чл.45. За всяка от позициите във финансови инструменти, които нямат текущи котировки за цени, се определя метод за пресмятане на справедливата ѝ цена, като този метод се следва последователно. Отговорен за пресмятането на справедливите цени е Ръководителят на звено "Управление на портфейли"

Правила за управление на риска на Договорен фонд "Астра Енерджи"

на УД, който трябва да може да дава разяснения за направените изчисления и периодично да проверява пригодността и адекватността на използваните методи.

Чл.46. Управляващото дружество следва да делегира отговорности на служителите от звено "Сетълмент и административно обслужване", "Нормативно съответствие" и "Финанси и счетоводство", които да следят за отклоненията в сетълмента по сделките с дългови инструменти, акции и валути.

XII. АДМИНИСТРАТИВНИ ПРОЦЕДУРИ

Чл.47.

(1) Правилата и процедурите, уреждащи вътрешната организация и отговорностите в УД са подробно уредени в „Правила за вътрешната организация и вътрешния контрол“ на УД „Астра Асет Мениджмънт“ АД и Правила за управление на конфиденциалната информация и предотвратяване на конфликти на интереси на УД „Астра Асет Мениджмънт“, като те съдържат и осигуряват:

1. идентифициране, събиране и разпространяване в подходяща форма и срокове на надеждна и достоверна информация, която позволява на всяко лице в управляващото дружество да поеме определена отговорност;

2. ефективна комуникация по хоризонтална и вертикална линия и на всички йерархични нива на управляващото дружество;

3. политики и процедури за разрешаване и одобряване;

4. политики и процедури за разделяне на отговорностите по начин, който не позволява един служител едновременно да носи отговорност по одобряване, изпълнение, осчетоводяване и контрол на сделките;

5. политики и процедури за достъп до информацията;

6. правила за управление на човешките ресурси.

(2) Правила относно организационната структура на Управляващото Дружество във връзка с оценката и управление на риска се съдържат и в Раздел II. ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА на настоящите правила.

(3) В допълнение, политики, процедури и правила по б. „в“ по-горе се съдържат и в Устава на УД "Астра Асет Мениджмънт" АД, който в съответствие с изискванията на Търговския закон съдържа изчерпателна уредба на правомощията на корпоративните органи на Управляващото Дружество и разпределението на функциите между тях (в това число по управление на договорни фондове), включително определя кои решения са от компетентността на Общото събрание на акционерите и кои от компетенцията на Съвет на директорите.

(4) В стриктно съответствие с разпределението на функциите между различните звена и служители в звената, и при спазване на изискването за разделяне на отговорностите съгласно б. „г“ по-горе, са изготвени и се спазват длъжностни характеристики за всяка заемана длъжност в Управляващото Дружество, в които се определят изискванията към лицата за назначаването им на съответната длъжност и кръга от задължения, които им се възлагат.

Чл.48. Административни процедури, необходими за осъществяване на дейността на Управляващото Дружество са:

1. Процедура за одобряване или коригиране на вътрешните правила;

2. Наличие на система за проверка на нормативното съответствие;

3. Поредица от действия на служители, във връзка с осъществяване на дейността на Управляващото Дружество, съобразно издадения му лиценз;

4. Упълномощаване на служители за потвърждаване и подписване на документи в рамките на дейността на Управляващото Дружество;

5. Процедура за създаване, функциониране и управление на данните и документите в Управляващото Дружество, включително и тяхното архивиране;

Правила за управление на риска на Договорен фонд "Астра Енерджи"

6. Администриране и управление на информационната система;

7. Правила и отговорни служители за уведомяване на Комисията за финансов надзор относно дейността на Управляващото Дружество.

Чл.49. Във вътрешните правила Управляващото Дружество регламентира случаите на конфиденциалност при работа с вътрешна информация, както и нормите за поведение на служителите по отношение на клиентите на Управляващото Дружество, в случаи, когато услугата, искана от клиент, се отнася до инвестиция, информацията за която не е публично достояние.

XIII. ОТЧЕТНОСТ И РАЗКРИВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

Чл.50. Управляващото Дружество извършва оценка, контрол и преглед на системата за управление на риска веднъж годишно. Периодът обхваща текущата финансова година.

Чл.51. Въз основа на извършената проверка по чл. 50 по-горе и при необходимост от внасяне на промени в Правилата за управление на риска, управителният орган на Управляващото Дружество приема промени в Правилата, които се внасят в КФН за одобрение по реда на чл. 18, ал. 1 и 2 ЗДКИСДПКИ в срок не по-късно от 7 дни след датата на приемането им.

Чл.52.

(1) Управляващото Дружество, от името и за сметка на Договорния фонд, разкрива публично най-малко веднъж годишно информация със следното съдържание:

1. информация относно целите и политиката във връзка с управлението на рисковете поотделно за всеки риск, която включва:

1.1. политики и процедури за управление на различните видове риск;

1.2. структурата и организацията на звеното за управление на риска;

1.3. обхват и характер на системите за отчет и измерване на риска;

1.4. политиките за хеджиране на риска чрез деривативни инструменти и неговата редукция, както и политиките и процедурите за наблюдение на постоянната ефективност на процесите по хеджиране и редукция на риска;

2. информация относно използваните методи за оценка на всеки вид риск, както и описание на съответните вътрешни и външни показатели, които се вземат предвид при прилагането на метода на измерване.

(2) Информацията по ал. 1 се разпространява чрез интернет страницата на Управляващото Дружество в срок до един месец от извършване на прегледа по чл.51

Чл. (реш. на СД от 11.05.2017 г.) 53. Управляващото дружество извършва най-малко един път годишно оценка, контрол и периодичен преглед на:

1.1. адекватността и ефективността на вътрешните правила за управление на риска, както и на мерките, процесите и техниките по чл. 44-46 от Наредба № 44

1.2. степента на спазване на правилата за управление на риска и изпълнението на мерките, процесите и техниките по чл. 44-46 от Наредба №44 от страна на управляващото дружество

1.3. адекватността и ефективността на мерките, предприети за отстраняване на недостатъците в процеса на управление на риска

Чл. 54. (реш. на СД от 11.05.2017 г.) Периодичният преглед, контрол и оценка по чл. 53 се документират и се посочва датата на извършването им

Чл. 55. (реш. на СД от 11.05.2017 г.) Управляващото дружество уведомява Комисията за всяка съществена промяна в процеса на управление на риска

XIV. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Правила за управление на риска на Договорен фонд “Астра Енерджи”

§1. Настоящите правила са приети от Съвета на Директорите на Управляващото Дружество „Астра Асет Мениджмънт.” АД с Протокол от 06.12.2012 год., изменени с протокол от 25.02.2013 г., решение на СД от 11.05.2017 г., решение на СД от 27.06.2017 г., решение на СД от 22.11.2018 г., решение на СД от 14.12.2018 г. и решение на СД от 12.08.2020 г.

§2. За всички въпроси, които не са изрично уредени в тези Правила, намират приложение разпоредбите на ЗДКИСДПКИ и останалото приложимо законодателство.

§3. В случай на несъответствие между разпоредби на тези Правила и на нормативен акт, прилага се последния, без да е необходимо изменение в Правилата, освен ако това изрично не се предвижда от нормативния акт или тези Правила.

ЗА АСТРА АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ АД:

(Иво Благоев,
Член на СД и Изпълнителен директор)

(Огнян Смилянков,
Член на СД)